

91. sz. Ajánlás

a kollektív megállapodásokról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1951. június 6-án harmincnegyedik ülészakára ült össze,

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a kollektív szerződésekről, amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlás formájában adja közre, amelyet szándéka szerint az érintett felek vagy az állami hatóságok hajtanak végre, aszerint, hogy a nemzeti feltételek között mi a helyénvaló,

a mai napon, 1951. június 29-én elfogadja az alábbi Ajánlást, amely a „Kollektív megállapodásokról szóló 1951. évi Ajánlás” néven idézhető:

I. KOLLEKTÍV ÉRDEKEGYEZETETÉSI MECHANIZMUS

1.

(1) A nemzeti feltételek szerint helyénvalóan szerződések vagy törvények és rendelkezések útján az egyes országokban fennálló feltételeknek megfelelő mechanizmust kell létrehozni a kollektív szerződések tárgyalására, megkötésére, felülvizsgálatára és megújítására, vagy ilyennek rendelkezésre kell állnia ahhoz, hogy segítséget nyújtson a feleknek a kollektív szerződések tárgyalásában, megkötésében felülvizsgálatában és meghosszabbításában

(2) Az ilyen mechanizmus szervezését, működési módszerét és funkcióit a felek közötti szerződésekben vagy nemzeti törvényekkel és rendeletekkel kell meghatározni, ahogyan az a nemzeti feltételeknek megfelel.

II. KOLLEKTÍV SZERZŐDÉSEK MEGHATÁROZÁSA

2.

(1) A jelen Ajánlás alkalmazásának szempontjából a „kollektív szerződés” kifejezés jelent minden írásos, a munkafeltételekre és a foglalkoztatás feltételére vonatkozóan egyrésztől egy munkaadó, munkaadók egy csoportja vagy egy vagy több munkaadói szervezet, másrésztől a munkavállalókat képviselő egy vagy több szervezet, vagy ilyen szervezetek hiányában a munkavállalók által a nemzeti törvényeknek és rendeleteknek megfelelően megválasztott és felhatalmazott munkavállalói képviselők között létrejött szerződést.

(2) A jelen meghatározásból semmi sem értelmezendő úgy mint ami a munkaadók vagy képviselőik által létrehozott, befolyásuk alatt álló vagy általuk finanszírozott bármilyen munkavállalói szövetség elismerése.

III. KOLLEKTÍV SZERZŐDÉSEK JOGI HATÁSAI

3.

(1) A kollektív szerződések kötelező erejűek az aláírókra és azokra nézve, akiknek a nevében a szerződést megkötik. Azok a munkaadók és munkavállalók, akikre a kollektív szerződés kötélme vonatkozik, a munkaszerződésbe már nem foglalhatnak bele olyan kikötéseket, amelyek ellentmondanak a kollektív szerződésben szereplőknek.

(2) A munkaszerződésekben szereplő, a kollektív szerződésnek ellentmondó kikötések semmisnek tekintendők és azokat automatikusan felváltja a kollektív szerződés megfelelő kikötése.

(3) A munkaszerződésekben szereplő olyan kikötéseket, amelyek a munkavállalókra nézve kedvezőbbek, mint a kollektív szerződésben előírtak, nem kell úgy tekinteni, hogy azok a kollektív szerződésnek ellentmondanak.

(4) Ha a kollektív szerződést aláíró felek biztosítják a kollektív szerződés rendelkezéseinek hatáson betartását, a fenti albekezdések rendelkezéseit nem kell úgy tekinteni, hogy azok jogalkotási intézkedést kívánnak.

4. A kollektív szerződés kikötéseit alkalmazni kell a szerződés hatálya alá tartozó vállalkozásoknál foglalkoztatott bármely osztályba tartozó munkavállalóra, kivéve, ha a szerződés kifejezetten eltérően rendelkezik.

IV. KOLLEKTÍV SZERZŐDÉSEK KITERJESZTÉSE

5.

(1) Megfelelő esetekben, tekintetbe véve a kialakult kollektív érdekegyeztetés gyakorlatát, a nemzeti törvényekben vagy rendelkezésekben meghatározandó és az egyes országok feltételeihez alkalmazkodó intézkedéseket kell hozni a kollektív szerződés összes vagy bizonyos kikötéseinek a szerződés ágazati és területi terjedelmén belüli összes munkaadóra és munkavállalóra történő alkalmazására.

(2) A nemzeti törvények és rendelkezések a kollektív szerződés kiterjesztését többek között a következő feltételektől tehetik függővé;

- (a) a kollektív szerződés már kiterjed a munkaadók és munkavállalók olyan számára, amely az illetékes hatóság véleménye szerint kellő mértékben reprezentatív;
- (b) általános szabályként a szerződés kiterjesztésére vonatkozó kérelmet a munkavállalók vagy munkaadók egy vagy több olyan szervezetének kell benyújtani, akik már felek a szerződésben;
- (c) a szerződés kiterjesztését megelőzően lehetőséget kell adni azoknak a munkaadóknak és munkavállalóknak, akikre a kiterjesztés révén a szerződés vonatkozna, hogy benyújtsák észrevételeiket.

V. KOLLEKTÍV SZERZŐDÉSEK ÉRTELMEZÉSE

6. A kollektív szerződés értelmezéséből fakadó jogvitákat elbírálásra megfelelő, vagy a felek közötti megállapodás révén megállapított, vagy törvények vagy rendelkezések által megállapított eljárásnak kell alávetni, a nemzeti feltételeknek megfelelően.

VI. A KOLLEKTÍV SZERZŐDÉSEK ALKALMAZÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

7. A kollektív szerződések alkalmazásának ellenőrzését a szerződést aláíró munkaadói és munkavállalói szervezeteknek, vagy az egyes országokban e célra létező testületeknek, vagy ad hoc testületeknek kell biztosítania.

VII. VEGYES RENDELKEZÉSEK

8. A nemzeti törvények és rendelkezések többek között rendelkezhetnek a következőkről:

- (a) a kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkaadóknak előírhatják, hogy tegyék meg a megfelelő lépéseket ahhoz, hogy az érintett munkavállalókkal ismertessék a vállalkozásaikra vonatkozó kollektív szerződések szövegét;
- (b) a kollektív szerződések és az abban végrehajtott későbbi változások nyilvántartásba vételét vagy letétbe helyezését;
- (c) olyan minimális időszakról, amelynek során a szerződés ellenkező rendelkezésének hiányában a kollektív szerződések kötelező erejűekké válnak, kivéve, ha a felek egy ezt megelőző napon azt felülvizsgálják vagy attól elállnak.